

‘Bij president Trump is het meer dan retoriek’

Oud-ambassadeur bij de EU Gardner: Amerikaans beleid leidt vooral tot gemiste kansen

Ria Cats en Han Dirk Hekking
Amsterdam

Grote multinationale ondernemingen begaan een grote vergissing als ze denken dat de Amerikaanse president Donald Trump louter retoriek bezigt. De relatie tussen de VS en de EU staat daadwerkelijk onder druk, wat onder meer de handel flink kan schaden.

Dat zegt de Amerikaanse oud-ambassadeur bij de EU Anthony Gardner in het FD. Gardner, die gisteravond sprak op de jaarbijeenkomst van de vereniging voor beleggingsprofessionals CFA Society VBA Netherlands, werd begin 2014 door Barack Obama benoemd tot diens Europese ambassadeur in Brussel. Drie jaar later legde hij zijn functie neer, omdat hij ‘geen dag’ onder Trump wilde werken.

Een opvolger voor Gardner in Brussel is nog altijd niet aangewezen; mogelijk vanwege bezuinigingen, maar Gardner sluit ook niet uit dat de nieuwe Amerikaanse regering de EU liever uiteen ziet vallen en nu al de voorkeur geeft aan bilaterale contacten met grote lidstaten als Frankrijk en Duitsland.

‘Multinationals moeten Trumps retoriek over handelsbeperking serieus nemen’

Gardner stelt dat de regering-Trump de EU gewoonweg niet begrijpt en blind is voor haar inspanningen op het gebied van terrorismebestrijding, veiligheidsbeleid enzovoort. Trump ziet de Unie namelijk louter als een handelsblok dat uit is op bescherming van de eigen markt en dat verder nogal ineffectief en bureaucratisch opereert.

Onlangs zei de president nog dat hij ‘heel veel problemen’ heeft met de EU, omdat die ‘erg oneerlijk’ en protectionistisch is. Dat is volgens Gardner ook de reden, waarom zijn regering zich positief heeft uitgelaten over het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie.

Anthony Gardner:
‘Amerika trekt zich terug en Europa doet meer zelf.’

FOTO: IN BLOEI FOTOGRAFIE

‘Die visie is een trendbreuk met hoe alle Amerikaanse regeringen altijd over de EU dachten. Ze druist in tegen zestig jaar Amerikaans buitenlands beleid en kan wat in decennia is opgebouwd, ondermijnen’, vreest Gardner. Nog altijd spreekt hij in Washington met veel ambassadeurs uit Europa die hem zeggen dat ze nog altijd geen idee hebben waar ze met Trump aan toe zijn. Ze doen steeds vaker rechtstreeks zaken met de gouverneurs van afzonderlijke Amerikaanse staten.

Gardner zelf denkt dat het Amerikaanse beleid ten aanzien van de EU vooral leidt tot ‘gemiste kansen’. Zo zijn de onderhandelingen over handelsakkoord TTIP tussen de EU en de VS op de lange baan geschoven. Gardner zag de totstandkoming van TTIP destijds als een van zijn hoofddoelen.

Daarnaast komen ook andere thema’s, zoals een gezamenlijke aanpak van de klimaatverandering, het bevorderen van goed bestuur in de Balkanlanden en betere relaties met Iran, in het gedrang. ‘Amerika trekt zich terug en Europa doet meer zelf. Ik geloof in de EU en vind het positief dat ze daardoor nu sneller tot een handelsakkoord met Japan is gekomen en werkt aan handelsdeals met Australië en Nieuw-Zeeland.’

Maar Amerika raakt achterop.’ Gardner waarschuwt bedrijven en politici dat zij niet moeten denken dat Trump het alleen bij woorden houdt en geen actie onderneemt. Volgens hem heeft Trump een eendimensionale visie die erop neerkomt dat hij de economische reuzen China en Duitsland als ‘bad boys’ ziet. Om zijn kiezers in de oude industriestaten te behagen, wil Trump de importtarieven op aluminium en staal verhogen. Ook zijn er nu importheffingen op wasmachines en zonnepanelen.

‘Het aantal banen in de Amerikaanse kolenindustrie bedraagt slechts een derde van het aantal arbeidsplaatsen in schone energie en dergelijke. Maar ja, die banen bevinden zich in Democratische staten zoals Californië’, zegt Gardner. ‘Trump vindt het ook niet belangrijk dat Amerikaanse consumenten hogere prijzen moeten betalen.’

Het prijzen van de brexit druist volgens Gardner helemaal in tegen het Amerikaanse belang. Zonder het Verenigd Koninkrijk is de EU minder evenwichtig. Het VK en Amerika dachten hetzelfde over de noodzaak van vrijhandel, mededingingskwesaties, concurrentie en de digitale economie. ‘Nu komt Duitsland steeds meer alleen te staan. Ten tijde van het brexitreferendum zagen we het risico dat de EU protectionistischer zou worden en meer in zichzelf gekeerd zou raken. Maar ik ben ervan overtuigd dat dat niet gaat gebeuren.’